

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Gf.II.20.141/2024/6.

A felperes: Felperes1

(cím2)

A felperes képviselője: Érdi Ügyvédi Iroda

(cím6;

ügyintéző: dr. Érdi Zsolt ügyvéd)

Az alperes: Alperes1

(Cím1.)

Az alperes képviselője: Poprádi Ügyvédi Iroda

(cím5;

ügyintéző: dr. Poprádi Péter ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés és kötbér megfizetése

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Tatabányai Törvényszék

16.G.40.075/2023/35.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

alperes, 36. sorszám

Í t é l e t

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 80.000,- (nyolcvanezer) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

[1] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes a 2018. február 28-i építési engedély és az annak alapjául szolgáló tervek birtokában egy több ingatlanon elhelyezkedő napelemes erőmű kivitelezésre vállalkozási szerződést kötött a cég1Kft.-vel, amely az alperest vette igénybe alvállalkozóként. Az alvállalkozói szerződés meghatározta a megvalósítani vállalt műszaki tartalmat és annak ellenértékét.

[2] A felperes az érintettekkel folytatott egyeztetés után az eredeti tervtől eltérően részben más ingatlanokon kívánta megvalósítani az erőművet, ennek érdekében a terveket átdolgozták, az alperes pedig az új tervnek megfelelően elvégezte a tartószerkezet építést (cölöpözést) 2019. április elejéig.

[3] Az alperes 2019. április 16-án a felperes e-mail üzenetéből értesült arról, hogy bizonyos ingatlanok kimaradnak a telepítésből és hogy mely ingatlanokon kell létrehozni az erőművet. Ezt követően az érintett ingatlanok köre nem változott, annak ellenére sem, hogy egy utóbb indult telekalakítási eljárásban a fenti e-mailben írt helységi hrsz.1, hrsz.2, hrsz.3, hrsz.4, hrsz.5, hrsz.6, hrsz.7, hrsz.8, hrsz.9, hrsz.10 hrsz.11. hrsz-ú ingatlanokat hrsz.1. hrsz. alatt összevonták.

[4] Ennek megfelelő tartalommal 2019. május 6. napján az alperes kézhez kapta az ismeretlen okból 2018. augusztus 30. napra dátumozott, az érintett ingatlanok körében újabb változást már nem tartalmazó legújabb tervet, ami az alperes és a felperes számára is egyértelműen szükségessé tette a tartószerkezet átcölöpözését.

[5] Az átcölöpözés nem valósult meg és az erőműhöz szükséges mérőóra sem volt még kiépítve, mikor 2019. június 28. napján az alperes aláírta a szándékosan valótlanul 2019. február 28. napjára keltezett perbeli szerződést, mellyel vállalta a 2018. augusztus 30. napjára dátumozott legújabb terv szerint felépíteni a perbeli erőművet 181.000.000,- Ft vállalkozó díj ellenében 2019. október 15. napi teljesítési határidővel. 2019. október 11-én a felek a teljesítési határidőt 2019. november 15-re módosították.

[6] A szerződésben az alperes az üzembehelyezésre is kiterjedő teljeskörű kivitelezést vállalt, az magában foglalta az üzembehelyezéshez szükséges összes munkát, a biztonságtechnika kiépítését kerítéssel, infrasorompó telepítéssel együtt. A szerződés műszaki

tartalmába tartozott az üzembe helyezéshez szükséges teljesítmény iránymérés kiépítése is, melynek ellenértéke azonban figyelmen kívül maradt a vállalkozói díj kalkulációja során. A felharmonikus mérés elvégzése nem volt a szerződés része, az nem volt szükséges az üzembehelyezéshez. Az alperes a teljesítéshez alvállalkozóként igénybe vette a kivitelezést eredetileg válláló cég1.Kft.-t.

[7] A szerződésben az alperes napi 20.000,- Ft, de legfeljebb a vállalkozói díj 5%-nak megfelelő késedelmi kötbér megfizetését vállalta.

[8] 2019. július 3-án az alperes kiállíthatta a felperessel szemben a perbeli szerződés szerinti első, 88 millió Ft-os részszámláját, a szerződéskötést megelőzően már ténylegesen elvégzett munkákra tekintettel.

[9] A perbeli szerződés megkötése után 2019. augusztus elején az alperes elvégezte az átcölöpözést a 2018. augusztus 30-i keltezésű tervnek megfelelően, telepíttette a mérőórát 2020. március 2. napján 1.191.500,- Ft költséggel, majd a 2020. június 15-i e-mail üzenetében közölte, hogy a teljesítményirány mérést nem fogja kiépíteni, utalva arra is, hogy már elvégezte az átcölöpözést és a fogyasztásmérő telepítést.

[10] Ezért a felperes a cég2Kft.-vel tervezte meg a teljesítményirány mérés kiépítését 2.100.000,- Ft + Áfa = 2.667.000,- Ft díjért, majd vele végeztette el 19.800.000,- Ft + Áfa = 25.146.000,- Ft vállalkozói díjért annak kiépítését, ami 2021. február hónap közepén készült el. A felperes az alperes kötelezettségei közé nem tartozó felharmonikus mérést is elvégeztette 2020. november 30. napján.

[11] Az alperes ezt meghaladó munkákkal is késedelembe esett, 2020. májusáig nem álltak készen a szolgáltató általi üzembehelyezéshez szükséges adminisztratív feltételek, és az erőművet csak feltételesen helyezték üzembe 2020. november 3-án, mert ekkor még nem készült el teljesítményirány mérés kiépítése. A feltételes üzembe helyezés azonban a szolgáltató saját elvárásainak figyelmen kívül hagyásával történt, mert az erőmű az építési engedélytől eltérően épült meg, fennmaradási engedéllyel nem rendelkezett és nem rendelkezik a mai napig sem. Az építési – a jelen esetben helyette fennmaradási – engedélyt a felperesnek kellett volna biztosítania, de a kivitelezés előmozdításával összefüggésben egyéb szerződéses kötelezettség nem terhelte.

[12] A feltételes üzembe helyezéssel az erőmű termelni kezdett, de a 10. számú inverter hibája miatt részbeni kieséssel. A hibát az alperes nem javította ki, azt felperes végeztette el mással, így 2021. december elejétől teljesen üzemel az erőmű.

[13] A 2021. december 7-én lefolytatott átadás-átvételi eljárás során felvett jegyzőkönyv szerint ekkor még voltak elmaradt munkák, így a kerítést javítani kellett, a Smart Logger eszközt be kellett üzemelni, ki kellett építeni az infrasorompót. Ez utóbbi azóta sem készült el.

[14] Az alperes 2021. január 25. napján kiállította a végszámláját a perbeli szerződésnek megfelelő 9.391.000,- Ft összegről, 30 napos teljesítési határidővel, de azt a

felperes nem fizette meg az alperes késedelmére, kötbértartozására és az alperes helyett elvégzett munkákra hivatkozva.

[15] A felperes pontosított keresetében a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 6:252. §, 6:142. §, 6:143. §, 6:153. §, 6:154. §, 6:155 §, 6:186. §, 6:189. § alapján kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a teljesítés megtagadásával okozott tapadókár címén 2.667.000,- Ft teljesítményirány mérés terveztetési költség, 25.146.000,- Ft teljesítményirány mérés kiépítési költség, 196.850,- Ft felharmonikus mérés költség és ezek után 2021. december 8-tól járó késedelmi kamata; a késedelmes teljesítéssel okozott elmaradt haszon címén 21.043.241,- Ft és ez után 2020. november 4-től járó késedelmi kamat; a 10. inverter hibája miatt kiesett 461.752,- Ft és ez után 2021. december 1-től járó késedelmi kamat; valamint 9.050.000,- Ft késedelmi kötbér és ez után 2021. december 8-tól járó késedelmi kamat (összesen 58.564.842,- Ft tőke és kamatai) megfizetésére. Előadta, hogy - noha azok az üzemképes erőműhöz szükségesek voltak - az alperes a szerződéskötéskor nem számolt a teljesítményirány mérés, felharmonikus mérés költségeivel, és mikor utóbb szembesült ezzel, megtagadta ezen munkák elvégzését. Az elmaradt haszon körében arra hivatkozott, hogy a módosított teljesítési határidőhöz képest az erőmű a feltételes üzembe helyezés nyomán csak 2020. november 3-án kezdett el termelni, de ekkor is csak részlegesen, mert a 10. sz. inverternél annak hibája miatt részleges kiesés állt fenn 2021. december 1-ig.

[16] A kötbér követelését arra alapította, hogy az erőmű 2021. december 7-i átadás-átvételig felmerült több, mint két év késedelem miatt megilleti a kikötött maximális kötbér.

[17] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben marasztalását kérte. Álláspontja szerint az erőmű a teljesítményirány mérés, felharmonikus mérés nélkül is üzembe helyezhető lett volna, továbbá ezek költségeit a megrendelő szokta állni. Az elmaradt haszon címén támasztott követelés jogalapját vitatta, ezzel együtt annak a leszállított kereset szerinti összegét - marasztalása esetére - elfogadta, viszont állította, hogy a felperes csak a kötbér összegét meghaladó mértékben tarthat igényt arra.

[18] Előadta, hogy kötbér fizetésére nem köteles, mert a késedelmét ki tudja menteni, azt nem az ő magatartása okozta, hanem a terv változása miatt átcölöpözést kellett végezni, a telekalakítás miatt sokáig bizonytalan volt a kiépítés helyszíne és az esőzések miatt is húzódott a munkavégzés. Szerinte az erőművet időben átadta, az adminisztratív teendők csúszása nem neki tudható be. Az építési engedélytől eltérő megvalósulás miatt, építési engedély nélkül a szolgáltató még feltételesen sem helyezhette volna üzembe azt. Másodlagosan az eltúlzott mértékű kötbér mérséklését kérte.

[19] A felperes szerint a telekalakítás nem késleltette a teljesítés folyamatát, tagadta, hogy tervmódosítást és átcölöpözést rendelt meg, utóbbi tényleges elvégzését is vitatta. Előadta, hogy 2019. májusában fogadta el a végleges, 2018. augusztus 30-ra keltezett tervet, és ténylegesen ezt követően került sor a szerződéskötésre. Állította, hogy nem okozott késedelmet, az adminisztratív feladatok ellátása nem az ő, hanem az alperesi alvállalkozó kötelezettsége volt, a tervet sem ő szolgáltatta, az az alperes birtokában volt. Az erőmű átadásának korábbi megtörténtét is vitatta.

[20] Az alperes az Esztergomi Járásbíróságon 32.G.40.003/2023. szám alatt előterjesztett keresetében a perbeli szerződésnek megfelelően általa kiállított utolsó részszámlába foglalt 9.391.000,- Ft vállalkozói díj, és annak 2022. február 25. napjától járó késedelmi kamata; továbbá pótmunka címén 10.075.000,- Ft átcölöpözési költség, valamint 1.191.500,- Ft fogyasztásmérő telepítési költség, és ezek 2022. július 1-től járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a felperest. Arra hivatkozott, hogy az átadással a teljesítést befejezte, az átadási jegyzőkönyvben rögzített hibákat is kijavította, így jár neki az utolsó vállalkozói díj részlet. Elismerte, hogy az infrasorompó még nem valósult meg, de ez nem az ő feladata volt, hanem a kerítéssel együtt a cég1Kft.-é.

[21] Előadta, hogy a 2020. június 15-i email üzenetében pótmunka igényt közölt a felperessel, és ennek alapján bízott a felperes együttműködésében, ez összességében megfelelt a pótmunka megrendelésnek. Az email-ben írt átcölöpözésre azért volt szükség, mert a teljesítés menetében a terv változott, telekalakítás is történt. Az email azt is tartalmazta, hogy az alperes fogyasztásmérőt is telepített, ami szerinte nem volt része a perbeli szerződésnek, az a megrendelőt terhelte.

[22] A felperes az alperes keresetét elutasítani kérte arra hivatkozással, hogy az alperes nem valósította meg maradéktalanul a szerződéses tartalmat, az infrasorompót nem készítette el. A cölöpözés és a mérőóra esetében nem rendelt meg pótmunkát, az alperes által hivatkozott tartalmú üzenetváltás nem áll rendelkezésére, az alperes által levezetett pótmunka rendelési mód nem fogadható el. A fogyasztásmérő telepítése a szerződés teljesítése körébe tartozott, ezért nem pótmunka.

[23] A Tatabányai Törvényszék az Esztergomi Járásbíróság előtt indult pert az előtte folyamatban lévő perhez egyesítette.

[24] Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 36.863.000,- Ft-ot és annak a 2021. december 8-tól a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatát, ezt meghaladóan a felperes keresetét és az alperes egyesített keresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg felperesnek 750.000,- Ft eljárási illetéket és 5.285.768,- Ft ügyvédi munkadíjat, míg az ezt meghaladó költségeiket a felek maguk viselik.

[25] A bíróság a felek egyező előadása alapján megállapította, hogy a perbeli szerződés valójában nem akkor kötötték meg, amikor az okiratot keltezték. Eredetileg az alperes volt a kivitelezés alvállalkozója, a cég1Kft., pedig a fővállalkozó, majd utóbb a két cég pozíciót cserélt, de erre és a perbeli szerződés aláírására csak 2019. június végén került sor. A perbeli szerződés a korábbi, a cég1Kft.-vel kötöthöz képest új, teljeskörű megvalósításra irányuló megállapodás volt, az alapján az alperes tényleges tevékenységet fejtett ki, telepítette az erőművet, eljárta a szolgáltatónál, számlákat állított ki, pénzt vett át. Az alperes 2019. július 3. napján kiszámlázhatta az első 88 millió Ft értékű részösszeget, ami a korábban, alvállalkozóként elvégzett munkája ellenértéke volt. A törvényszék szerint ekként a felek szándéka arra irányult, hogy a perbeli szerződés teljesen független legyen a cég1Kft.. megelőző szerződésétől.

[26] Az alperes egyesített keresetét az átcölöpözés pótmunkadíja és a mérőóra költség megtérítése kapcsán alaptalannak találta a következők miatt. Az alperes által csatolt levelezés (pl. a cég1Kft.. ügyvezetője, személy1 2019. július 6-i levele a már elvégzett munkákat említette, ezekről listát kért az alperestől) bizonyította, hogy a perbeli szerződés aláírását megelőzően már történt munkavégzés. személy2 és személy3 2019. május végi levelezéséből már kitűnt, hogy át kell helyezni az eredeti cölöpöket. Az alperes ügyvezetője maga adta elő, hogy már 2019. május 6-án megkapta a 2018. augusztus 30-ra dátumozott, a végleges kiépítést meghatározó tervet. Emellett 2019. április 16-án a felperes ügyvezetője egyértelműen közölte, hogy mely telkek érintettek a projektben és melyek nem. A telekalakítás pontosan ezen telkekre terjedt ki, ezért ezen eljárásnak nem volt jelentősége abban, hogy hova kell kiépíteni az erőművet. Az alperes mindezen körülmények, változások ismeretében és azt is tudva, hogy a cölöpöket át kell helyezni, írta alá a perbeli szerződést, annak teljesítését erre figyelemmel vállalta a kikötött vállalkozói díj ellenében. Az átcölöpözés a perbeli szerződés aláírása után történt, amit alátámasztott személy2 2019. augusztus 15-i levele, amiben jelezte, hogy kétszer történt cölöpözés. Így az alperes nem végzett a Ptk. 6:244. § (2) bekezdés szerinti pótmunkát a cölöpözéssel. A szerződés teljesítési határidejének módosítását tartalmazó okiratban sem követelt többlet díjigényt az alperes, ami szintén arra utalt, hogy a kikötött vállalkozói díj az átcölöpözés ellenértékét is fedezte.

[27] A mérőóra telepítését sem a perbeli szerződés, sem annak melléklete kifejezetten nem említette, de a szerződés melléklete 11. pontja üzembe helyezett rendszer átadásáról rendelkezett. Ez magában foglalta az üzembe helyezéshez szükséges minden műszaki és adminisztratív feltétel, ügyintézés megvalósítását, mert üzembe helyezés csak ezek megléte esetén történhet. Ez alól az építési engedély beszerzése volt kivétel, mert azt a Ptk. 6:252. § (2) bekezdése a megrendelőre telepíti.

[28] Az elsőfokú bíróság szerint nem volt szakkérdés annak eldöntése, hogy mérőóra nélkül a napelem park nem képes üzemelni, mert anélkül hiányzik a hálózathoz való csatlakozás „kapuja”, és nincs, ami mérje a termelést, holott az erőmű erre a célra épült. Az alperes ügyvezetője maga is előadta, hogy kétirányú mérőre volt szükség. Ezért a mérőóra műszaki és egyben adminisztratív feltétele az üzembe helyezésnek, mert telepíteni kell az eszközt, de ezt a szolgáltatótól kell igényelni. Ebből következően – kifejezett eltérő kikötés hiányában - a mérőóra beszerzése az alperes szerződéses kötelezettsége volt, csakúgy, mint bármely más műszaki eszköz vagy adminisztratív előfeltétel biztosítása. A felperes épp azért kötött kulcsrakész rendszerre szerződést, mert az adminisztratív teendőkkel nem kívánt foglalkozni. Ezért alperes mérőóra telepítés iránti egyesített keresetét is elutasította.

[29] A feltételes üzembe helyezési jegyzőkönyv szerint a felharmonikus mérés nem volt feltétele az üzembe helyezésnek, csak később kellett volna teljesíteni. A teljesítményirány mérés viszont a jegyzőkönyv szerint a végleges üzembe helyezés feltétele volt. Az Cég3 tájékoztatója szerint a hálózati csatlakozás – ami nélkül üzembe helyezés a józan ész szerint fogalmilag kizárt – műszaki feltétele a teljesítményirány mérés kiépítése, de a felharmonikus mérés nem. Ugyanez következik a feltételes üzembe helyezési jegyzőkönyvből is, és ez nem ellentétes személy4 2019. november 6-i (melyben a teljesítményirány mérést 6 hónap üzemelés után említi) és 2020. február 14-i leveleinek (mely szerint ez az üzembe helyezés feltétele) összességével. Mivel a felharmonikus mérés a perbeli szerződés melléklete szerint vállalt üzembe helyezéshez – sem az Cég3 tájékoztatója, sem a feltételes üzembe helyezési jegyzőkönyv szerint – nem volt szükséges, és egyébként sem volt

az alperes szerződéses kötelezettsége, nem tartozott a rendeltetésszerű használathoz, ezért a felperes ezzel kapcsolatos keresetét a törvényszék elutasította.

[30] A teljesítményirány mérés viszont szükséges az üzembe helyezéshez, ezt az alperes törvényes képviselője is elismerte a 21. számú jegyzőkönyvben. Így a szerződés mellékletének 11. pontja szerint része volt a szerződésnek is. Az alperes a Ptk. 6:244. § (1) bekezdés alapján köteles lett volna ennek kiépítésére, annak ellenére, hogy a felek ezen munkarész ellenértékét figyelmen kívül hagyták a szerződéskötéskor. Az alperes e körben a teljesítést megtagadta, amikor a 2020. június 15-i email-ben közölte, hogy nem építi ki a teljesítményirány mérést, így a szerződés ezen része megszűnt. A törvényszék szerint a felperes a munka (tervezés és kiépítés) cég2Kft.-vel történő elvégeztetésével a Ptk. 6:141. § szerinti fedezeti ügyletet kötött, ennek többletköltsége - mely tapadókár, így előre láthatósága irreleváns - megegyezik az elvégeztetés teljes költségével, mivel a felek a szerződésében nem számoltak ezzel a költséggel. Ezért az teljesítményirány mérés terveztetése és kiépítése körében a felperes keresetét alaposnak találta.

[31] Az alperes annak vállalásával, hogy mindent felépít-kiépít, ami a szerződésből következik, vállalta egyrészt, hogy az üzembe helyezés műszaki-adminisztratív előfeltételeit fizikailag megvalósítja, másrészt azt is, hogy a szolgáltatóval közösen megvalósítja magát az üzembe helyezést. Az alperes azonban mindkét szolgáltatási körrel késedelembe volt.

[32] Az elsőfokú bíróság a felperes elmaradt haszon címén támasztott keresetét elutasította, mert az erőmű az eredeti építési engedélytől eltérően valósult meg, az újabb építési (fennmaradási) engedély beszerzése a felperes feladata lett volna. Ennek elmulasztásával beállt a közbenső szerződésszegése, ami kizárta az alperes egyidejű szerződésszegését, a hatósági engedély nélkül nem lehetett szabályosan üzembe helyezni az erőművet.

[33] Az elsőfokú bíróság szerint az építési vagy fennmaradási engedély hiányától függetlenül viszont fennállt az alperes azon szerződésszegése, hogy az üzembe helyezés előfeltételeit, a teljeskörű építést nem valósította meg határidőben. Ennek a késedelemnek a termelés elmaradása szempontjából nem volt jelentősége, viszont a szerződésszegés egyéb következményei, így a kötbér felelősség körében igen.

[34] Az alperes az építési engedélytől való eltérésről tudva vállalta a kivitelezést, ezzel magára vállalta az építési engedély hiányából következő kockázatokat. Így azt, hogy köteles volt határidőre teljesíteni, továbbá azt is, hogy szerződésszegését a felperes építési engedély hiányával összefüggő közbenső szerződésszegése csak annyiban oltotta ki, amennyiben az engedély hiánya ténylegesen fizikailag megakadályozta az alperest a teljesítésben. Ez pedig kifejezetten az üzembe helyezés mozzanatára volt korlátozható. Az alperes építési engedély hiányával kapcsolatos anyagi jogi kifogása csak az üzembe helyezés kérdését érintette, arra azonban nem hivatkozott, hogy eleve el sem lehetett volna kezdeni az építést, és ezért mindennemű késedelem kimenthető lenne építési engedély hiányában.

[35] Az alperes késedelme a meghosszabbított szerződéses határidő leteltétől a teljesítmény iránymérés alperes helyett felperes által történt megvalósításáig már közel elérte azt az időt, ami a szerződés szerinti maximális kötbér követelésére elegendő. 2020. október 6-

án kötötték a szerződést 2021. február közepi teljesítési határidővel, az utolsó, 2021. február 22-én kiállított részszámlát is ekkor kapta meg felperes a cég2Kft.-tól, 2021. február 15-i teljesítési időpont feltüntetésével. Az alperes késedelme viszont legalább a 2021. decemberi átadás-átvételig tartott, de tart még azon túl is, mert a szerződés melléklete szerinti biztonságtechnika tételhez tartozó infrasorompó a mai napig nem valósult meg. Hiába készült formálisan átadás-átvételi jegyzőkönyv, ha abban rögzítették, hogy még vannak el nem végzett munkarészek. A szerződés teljesítése így nem teljes.

[36] Az elsőfokú bíróság – az alperes elismerésére is figyelemmel – rámutatott, hogy a perbeli szerződés kiterjed a biztonságtechnikára, az infrasorompó a szerződés része volt, annak kivitelezésére az alperes alvállalkozója, a cég1Kft.. lett volna köteles. Ekként az alvállalkozó, mint közreműködő útján ennek elkészítése az alperes szerződéses kötelezettsége volt. Mivel a szerződés teljesítése az infrasorompó hiányában nem volt teljes, alaptalan volt az alperes utolsó végszámla ellenértéke iránti egyesített kereseti kérelme a Ptk. 6:245. § (3) bekezdésében írtakra figyelemmel.

[37] A törvényszék szerint a kötbérre vezető késedelmét az alperes több okból sem tudta kimenteni.

[38] A telekalakítási eljárásnak a késedelem szempontjából nem volt jelentősége, mert az alperes 2019. április 16-án már biztosan tisztában volt azzal, hogy mely területeket érinti az építés, ettől sem a telekalakítási eljárás, sem a 2019. májusban az alperes rendelkezésére állt végső tervek sem tértek el, az alperes pedig mindezeket követően kötötte meg a perbeli szerződést.

[39] Ezután egyrészt szándékosan döntött úgy, hogy nem valósítja meg a teljesítményirány mérést, másrészt a késedelme okaként nem hozott fel olyan körülményeket, amelyek elhárítása ne lett volna tőle elvárható. Az alperesnek tapasztalt szakképgként tudnia kellett, hogy mi a teljesítése várható időigénye, mekkora időigényre kell számítania a szolgáltatónál, mennyi az adminisztrációs feladatok időszükséglete. személy5 az alperes alvállalkozójához köthető személy, az ő esetleges mulasztása az alperes terhére értékelendő.

[40] Kiemelte, hogy mindennemű terv, kiviteli terv, egyéb irat az alperes rendelkezésére kellett, hogy álljon, vagy azért, mert ezeknek eleve birtokában volt (2019. májusban megkapta azt a tervet, aminek megfelelően a cölöpök áthelyezésre történt), vagy mert azokat neki kellett a szerződés alapján elkészítenie, beszereznie. A szerződés 3.3. pontjában a felek eltértek attól a főszabálytól, hogy a terveket a megrendelő szolgáltatja, a felperesnek csak az volt a dolga, hogy átvegye a kulcsrakész művet. A közhiteles nyilvántartás bárki rendelkezésére áll, ezért elvárható volt, hogy a tulajdoni lapokat az alperes a szolgáltató rendelkezésére bocsássa, még akkor is, ha ez a felperes feladata lett volna.

[41] Az alperes annak ellenére, hogy már egy héttel a teljesítési határidő lejárta előtt, 2019. november 6-án jelezte email-ben az Cég3 felé a csatlakozási szándékot, a 2020. február 12-én kelt email-je szerint még csak ekkor kezdte összeszedni a kért papírokat. Az Cég3 - személy4 a 2020. március 18-i email-je szerint - még mindig várta a szükséges dokumentumokat, és csak 2020. május 4-én közölte, hogy a kiviteli tervet rendben találták. Ha február 12. és május 5. között bárki bármilyen adminisztratív teendővel késedelmeskedett

is, az sem adott magyarázatot a szerződésben kikötött teljesítési határidőtől a 2021. decemberi átadás-átvételig eltelt két év késedelemre.

[42] Az elsőfokú bíróság szerint, ha az alperes – mint ahogy állítja – valóban elkészült 2020. januárjában, vagy még hamarabb minden szerződéses kötelezettségével, akkor sincs elfogadható magyarázata annak, hogy 2020. november előtt semmiféle üzembe helyezés nem történt. Mindemellett súlytalannak ítélte az alperes eszézésekre való hivatkozását is.

[43] Noha a szerződés és a határidő-hosszabbításra irányuló szerződésmódosítás is "várható határidőt" írt, az nem jelentette azt, hogy a felek nem határozott időpontban állapodtak meg, mert napra pontos dátumot határoztak meg, ahhoz pedig kötbér jogkövetkezményt kötöttek és a határidő-hosszabbítás szükségessége sem merült volna fel, ha az időpont nem jelentős.

[44] A kötbér iránti felperesi keresetet így teljes egészében alaposnak találta a Ptk. 6:186. § (1) és (3) bekezdése alapján, a kötbér mérséklése iránti alperesi kérelmet pedig alaptalannak, mert a 180 milliós vállalkozói díjnak még az 5 %-át sem érte el a kötbér.

[45] A bejelentett tanúk meghallgatását mellőzte, mert a felek előadása és a rendelkezésre bocsátott okiratok kellő alapul szolgáltak az ítélelhozatalhoz.

[46] A perköltség számítása körében az elsőfokú bíróság abból indult ki, a felperes eredetileg összesen 72.339.458,- Ft erejéig kérte az alperes marasztalását, az egyesített perben pedig az alperes keresetében összesen 20.657.500,- Ft-ra tartott igényt. A felek a benyújtott költségjegyzékükben a törvényszék előtti költségeket nem bontották meg annak megfelelően, hogy az ügyvédi munkadíj mely része köthető a törvényszék előtt indult perhez és melyik az egyesített perhez, ezért az elsőfokú bíróság a felek által felszámított ügyvédi munkadíj 25%-át az egyesített perben előterjesztett alperesi követeléshez rendelte.

[47] A 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. §, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pont, és a Pp. 83. § (1), (2), (4) bekezdés alapján – a felperes 50%-os pernyertességére figyelemmel - akként rendelkezett, hogy a törvényszék előtt indult perben a felperesnek jár 750.000,- Ft ügyvédi munkadíj fele + 2.949.040,- Ft sikerdíj, ez összesen 3.324.040,- Ft. Az alperes pernyertessége ugyancsak 50%-os volt, ezért 244.040,- Ft illette meg. Ezért a felperesnek összesen 3.080.000,- Ft ügyvédi munkadíj jár, amiből még levont az utolsó tárgyalásra az alperes által felszámított 37.712,- Ft-ot. Az egyesített perben a felperest - a teljes pernyertességére tekintettel – megillette az általa ott felszámított 480.000,- Ft és a törvényszéki perből áthozott 250.000,- Ft, ez összesen 730.000,- Ft, továbbá megillette 1.652.600,- Ft sikerdíj, ez mindösszesen 2.243.480,- Ft. A felperesnek járó összmunkadíj tehát 3.080.000,- Ft + 2.243.480,- Ft – 37.712,- Ft = 5.285.768,- Ft. Az alperest kötelezte még a felperes által a törvényszék előtt indult perben előlegezett eljárási illeték 50%-a, 750.000,- Ft megfizetésére.

[48] Az elsőfokú ítélet elleni fellebbezésében az alperes elsölegesen annak megváltoztatásával kérte a felperes keresete teljes elutasítását és a saját keresetének való helytadást; másodlagosan a Pp. 381. § alapján annak hatályon kívül helyezését;

harmadlagosan annak megváltoztatásával kérte a felperes javára megítélt elsőfokú perköltséget a felszámított sikerdíj összegével mérsékelni. Kérte továbbá első- és másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezni a felperest.

[49] Az elsődleges fellebbezése körében arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróságnak a bizonyítékok téves mérlegelésén alapuló megállapításával szemben a teljesítmény iránymérés terveztetése és kiépítése nem az alperes, hanem a felperes szerződéses kötelezettsége volt, ezért az alperes nem szegett szerződést ezen munkák elvégzésének megtagadásával és a felperes nem érvényesítheti ezek költségeit tapadókárként.

[50] Amennyiben mégis a szerződéses vállalása körébe esnének ezek a munkák, akkor legfeljebb a mindkét fél által ismert műszaki gazdasági tájékoztatóban a teljesítményirány mérés rendszer alállomási indító mezőben való kialakítási költségeként feltüntetett 3.200.000,- Ft +ÁFA összegben lenne marasztalható, mert erre terjedhetett ki az előrelátása. Arra is hivatkozott, hogy a felperes ezen keresete kapcsán az elsőfokú bíróság által felhívott Ptk. 6:141. § szerinti fedezeti szerződés szabályai nem alkalmazhatóak, továbbá a törvényszék ezzel túl is terjeszkedett a felperes keresetén, mert a felperesnek nem volt ilyen jogállítása.

[51] Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság mellőzte a felajánlott tanúbizonyítást, így tévesen állapította meg a tényállást.

[52] Álláspontja szerint jogszabálysértő az elsőfokú ítélet amiatt is, mert a felperes javára kártérítés címén megítélt összegbe nem számította bele a kötbér összegét, noha ez utóbbi káráltalány funkciójából adódóan jogszerűen csak a kötbér összegét meghaladó kárt lehet érvényesíteni.

[53] Szerinte tévedett az elsőfokú bíróság abban is, hogy a késedelmi kötbér iránti kereset elbírálása során nem volt figyelemmel arra a jogosulti késedelemre - a fennmaradási engedély beszerzése hiányára -, ami miatt a felperes elmaradt vagyoni előny iránti keresetét elutasította.

[54] A saját, vállalkozói díj iránti keresete körében fenntartotta, hogy az infrasorompó kiépítése nem az ő, hanem a cég1Kft.. kötelezettsége volt, az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte elismerésként az alperes ügyvezetője 2024. április 16-i nyilatkozatát. Az alperes teljesítette a szerződéses kötelezettségét, amelyet felperes az átadás-átvételi eljárás során jegyzőkönyvben elismert és nem jelölte meg olyan akadállyal a sorompó hiányát, ami miatt a végszámla kibocsátására nem kerülhet sor.

[55] Álláspontja szerint tévesen, annak ellenére utasította el a törvényszék a pótmunkadíj iránti keresetét is, hogy bizonyította az átcölöpözés tényét és azt is, hogy erre a tervmódosítás miatt került sor.

[56] Fenntartotta azt is, hogy nem volt szerződéses kötelezettsége a fogyasztásmérőhely kialakítása, azt kizárólag a felek közötti együttműködés érdekében rendelte meg, az pótmunkának minősül. Ez a tétel sem a szerződésben, sem az előzményi

szerződésben, sem a vállalkozói díjban nem jelent meg és a műszaki gazdasági tájékoztatóban sem szerepelt az, hogy ennek létesítése kötelező lenne a beüzemelés kapcsán. Az elsőfokú bíróság ezen körben is indokolatlanul mellőzte a felajánlott bizonyítást.

[57] A másodlagos fellebbezését azzal indokolta, hogy a törvényszék eljárási szabályt sértett azzal, a tanúbizonyítási indítványok mellőzésével döntötte el a jogvitát, ugyanakkor ennek megfelelő indokát elmulasztotta megjelölni.

[58] A harmadlagos fellebbezését arra alapította, hogy a felperest nem illetheti meg a javára megítélt perköltségen belül a sikerdíj címén érvényesített tétel. Egyrészt mert a becsatolt megbízási szerződés kivonatát a felperes nem írta alá. Másrészt mert a sikerdíj nem minősül a Pp. 80. § szerinti perköltségnek, ugyanis „siker” mindaddig nem létezik, amíg az adott jogvita jogerős marasztalással nem ér véget.

[59] A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Kifejtette, hogy miután az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet egyes rendelkezéseit, megállapításait szövegszerűen idézte, ezért úgy kell tekinteni, hogy az azt meghaladó ítéleti megállapításokra a fellebbezés nem terjedt ki annak ellenére, hogy a fellebbezési kérelmei indokolásából az tűnik ki, hogy azokat mégis vitatja. Álláspontja szerint az elsőfokú ítélet megváltoztatása nem indokolt, az alperes sem jelölte meg az erre irányuló kérelmét alátámasztó okokat, csupán az elsőfokú eljárásban már előadottakat ismételte meg.

[60] Szerinte az elsőfokú bíróság a tényállás megállapítása során a rendelkezésre álló bizonyítékokat helyesen mérlegelte és helyesen járt el azzal is, hogy az alperes elismerő nyilatkozatai után - mivel a becsatolt okiratok tartalmára is figyelemmel észszerű kételye nem merült fel – mellőzte a felajánlott tanúbizonyítást. Hangsúlyozta, hogy az alperes ügyvezetője a perben a felperessel egyezően nyilatkozott arról, hogy kulcsrakész átadást vállalt, továbbá, hogy a teljesítményirány mérés nélkül az üzembe helyezés lehetetlen.

[61] Az elsőfokú bíróság a bizonyítékoknak megfelelően döntött a kötbérköveteléséről, rögzítette a késedelem beálltát, annak időtartamát, a kötbér összegét, továbbá elvetette a mérséklés lehetőségét is. A felperes kiemelte, hogy nem hibás teljesítésre vagy a teljesítés megghiúsulására kikötött kötbért követelt, az érvényesített késedelmi kötbér tényalapja más volt, mint ami a szerződésszegéssel okozott kár címén érvényesített követelésé volt.

[62] Vitatta, hogy a másodlagos fellebbezésben írt eljárási szabálysértés megvalósult volna, az elsőfokú bíróság az ítélethozatalhoz szükséges bizonyítást lefolytatta és a perrendi szabályok maradéktalan megtartása mellett világos, logikus és tényeken alapuló ítéletet hozott.

[63] A harmadlagos fellebbezés esetében arra hivatkozott, hogy az alperes a másodfokú eljárásban jogszerűen már nem adhatja elő a perköltség felszámításával, az annak alapjául szolgáló okiratokkal összefüggő kifogásait, mert ezt az elsőfokú eljárásban nem tette meg. Egyebekben a perköltsége felszámítását tartalmazó költségjegyzék a megbízási

szerződésről készült kivonattal összhangban készült. A megbízási szerződés becsatolását nem teszi kötelezővé jogszabály és azt sem tiltja semmi, hogy a fél és a jogi képviselő sikerdíjat kössenek ki.

[64] Az természetes, hogy a perköltséget csak az ítélet jogerőre emelkedését követően tartozik megfizetni az arra kötelezett fél, viszont az elsőfokú bíróságnak már az eljárást befejező határozatában rendelkeznie kell a perköltség viseléséről.

[65] Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét tárgyaláson kívül (Pp.376. § (1) bekezdés), a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között (Pp. 370. § (1) bekezdése, 371. § (1) bekezdése) bírálta felül, így az nem érintette az elsőfokú ítéletnek a felperes elmaradt haszon címén érvényesített, összesen 21.504.992,- Ft tőkeösszegű keresetét és a felharmonikus mérés 196.850,- Ft tőkeösszegű költsége megfizetésére irányuló keresetét, valamint az alperes kötbér mérséklésére irányuló kérelmét elutasító rendelkezéseket. Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 110. § (3) bekezdés értelmében tartalma szerint bírálta el, annak teljes egészét figyelembe vette és nem csupán az iratban szövegszerűen idézett elsőfokú ítéleti rendelkezésekre terjedt ki a felülbírálata.

[66] A fellebbezés nem alapos a következők miatt.

[67] Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, érdemi döntésével az ítéltábla is egyetértett, az alperes fellebbezése kapcsán az alábbiakra mutat rá.

[68] A felek perbeli, a Ptk. 6:252. § szerinti kivitelezési szerződése alapján az alperes az eredetileg a helységi hrsz.11. hrsz-ú ingatlanra tervezett napelemes kiserőmű építési, szerelési munkái elvégzésére és átadására, a felperes pedig annak átvételére és a kikötött 181.000.000,- Ft átalánydíj [Ptk. 6:245. § (1) bekezdés] megfizetésére volt köteles.

[69] A felek nem vitásan valótlanul 2019. február 28-ra (vissza)dátumozott szerződése az 1. számú mellékletre utalással határozta meg az alperes által megvalósítani vállalt műszaki tartalmat. A melléklet külön soron és hozzá rendelt költséggel tartalmazta az „üzembe helyezéssel kapcsolatosan felmerült összes munka” című tételt. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte ezt és az alperes ügyvezetőjének a 2024. február 13-i perfelvételi tárgyaláson tett nyilatkozatait. Ezek szerint „amit vállaltunk, az a napelemparknak a kulcsrakész átadása volt” és az iránymérés nélkül az erőművet ... nem lehet üzembe helyezni” (21. számú jegyzőkönyv 6. és 7. oldal) Ebből következően a teljesítmény iránymérés az alperes szerződéses kötelezettsége volt. A kulcsrakész állapotú készültségi fok nem jogi, hanem műszaki fogalom, a tartalma kategorikusan nem meghatározható, viszont a köznap értelemben jól megfogalmazható, hogy a kulcsrakész állapotú építmény lényegében azonnal, teljeskörűen és rendeltetésszerűen használatba vehető mű.

[70] Ezért a törvényszék jogszabálysértés nélkül, a bizonyítékok helyes mérlegelésével [Pp. 279. §] állapította meg, hogy az alperes szerződést szegett azzal, hogy a szerződéses kötelembé tartozó teljesítmény iránymérés munkálatai (terveztetés és kivitelezés) elvégzését megtagadta.

[71] A Ptk. 6:137. § szabálya absztrakt formában fogalmazza meg a szerződésszegés lényegét: az érvényesen létrejött szerződéseket a tartalmuknak megfelelően teljesíteni kell (pacta sunt servanda). A szerződéseket a felek megállapodása, a jogszabály diszpozitív és kógens rendelkezései, valamint a szokások töltik meg tartalommal. Ha bármely tartalmi elem tekintetében a szerződés nem teljesül, azaz a kötelezettség szerződésszerű teljesítése elmarad, szerződésszegés valósul meg.

[72] A szerződésszegés lényegét tekintve objektív tény, bármely kötelezettség szerződésszerű teljesítésének elmaradása. A szerződés nem teljesül, vagyis a szerződésszegés bekövetkezik, ha a fél nem jut hozzá a szerződés tartalma szerinti szolgáltatáshoz, függetlenül attól, hogy ez a kötelezett magatartásán kívül eső tényezők vagy a kötelezett ellenőrzési köréhez tartozó objektív vagy szubjektív körülmények miatt történt.

[73] A szerződésszegés Ptk. 6:142. §-ban írt következménye az, hogy aki a szerződés megszegésével a másik félnek kárt okoz, köteles azt megtéríteni. A felperest az alperes szándékos magatartásával, a teljesítés részleges megtagadásával összefüggésben érte az a kár, hogy a teljesítmény iránymérést neki kellett megterveztetnie és kiviteleztetnie az alperes helyett. Az ezzel felmerült költségeket bizonyítottan megfizette a cég2Kft.-nek. Ezzel a felperes vagyonában állt be értékcsökkenés, aminek megtérítésére az alperes a Ptk. 6:144. § (2) bekezdésének utaló szabályán keresztül a Ptk. 6:522. § alapján köteles.

[74] A fellebbezésben írtakkal annyiban egyetértett az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 342. § (3) bekezdését megsértve alkalmazta a fedezeti szerződés Ptk. 6:141. §-ban írt szabályait a felperes ezen keresete elbírálása során, mert a felperes nem tett ilyen jogállítást, ezért az ítéltábla mellőzi az erre a jogszabályhelyre hivatkozást.

[75] Alaptalanul hivatkozott a fellebbezésében az alperes az előreláthatósági klauzula sérelmére, egyrészt azért, mert a Ptk. 6:143. § (3) bekezdése értelmében azt a felet, aki a szerződést szándékosan szegi meg (például megtagadja a teljesítést), a jogszabály nem védi az előreláthatósági klauzulával, neki a jogosult teljes kárát meg kell térítenie. Másrészt a 7/A/3. szám alatt csatolt Cég3 műszaki, gazdasági tájékoztató a 3.200.000,- Ft + ÁFA teljesítmény iránymérési költséget a villamos energia rendszerhasználati díjak, csatlakozási díjak és külön díjak alkalmazási szabályairól szóló 10/2016 (XI.14.) MEKH rendelet 27. § (1) bekezdésére utalással tartalmazta. Ez a feltüntetett összeg a hálózati engedélyes által összeállított olyan becsült költség, amit a 25. § (3) bekezdés értelmében a közcélú hálózathoz történő csatlakozásért kell megfizetni a befogadó hálózati engedélyes részére. Ez a költség tehát nem a csatlakozást igénylő által a teljesítmény iránymérés kiépítését megtervező és megvalósító vállalkozó részére fizetendő vállalkozói díj.

[76] Helytálló volt az elsőfokú bíróság azon megállapítása is, hogy az infrasorompó kiépítése is az alperes által megvalósítani vállalt műszaki tartalom része volt. Ezt támasztotta alá az alperes törvényes képviselőjének a 2024. április 16-i perfelvételi tárgyaláson tett, az elsőfokú ítélet [59] bekezdésében idézett előadása mellett a szerződés 1. számú melléklete is, ami kifejezetten rendelkezett a biztonságtechnika megvalósításáról. Mindezek mellett nem hagyható figyelmen kívül a 2021. december 7-i műszaki átadás-átvételi jegyzőkönyv sem, amiben a felek egyetértően nyilatkoztak arról, hogy 2022. január 5-ig pótlendő hiány az infrasorompó.

[77] Alaptalanul sérelmezte az alperes a fellebbezésében az őt késedelmi kötbér megfizetésére kötelező elsőfokú ítéleti rendelkezést is. A Ptk. 6:186. § szerinti kötbér a szerződés megerősítésére szolgáló, önként vállalt többlétszankció, amely bármilyen szerződésszegéshez kapcsolódhat. A kötbér átalány-kártérítés funkciót tölt be, ezért abban az esetben is érvényesíthető, ha a szerződésszegés miatt a jogosultnak nem keletkezett kára. A Ptk. 6:187. §-a lehetővé teszi, hogy a felek bármely szerződésszegés esetére kötbérfizetési kötelezettségben állapodjanak meg.

[78] A felek a szerződésük 6.1. pontjában rendelkeztek az alperes késedelmes teljesítése esetén fizetendő késedelmi kötberről, míg a teljesítési határidő a módosított szerződés szerint 2019. november 15. volt.

[79] Helyesen ítélte úgy az elsőfokú bíróság, hogy a vállalkozási szerződés módosított teljesítési határidejét a vállalkozó alperes kétségtelenül elmulasztotta. A határidőben való teljesítéshez a Ptk. 6:247. § (2) és (3) bekezdése értelmében a vállalkozási szerződésben körülírt műszaki tartalom rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban történő átadására lett volna szükség, ide nem értve azokat kisebb hibákat, amelyek kijavítása vagy pótlása ezt az állapotot nem akadályozza. A jelen esetben a fentiek szerint az alperes szerződéses vállalásába tartozó infrasorompó megvalósítása az alperes által elismerten sem történt meg a 2021. december 7-i átadás-átvételig, és azóta sem. Ezen objektív késedelem, azaz a szerződésszegés alól az alperes nem tudta magát kimenteni.

[80] A késedelmi kötbér megfizetése iránti perben a Ptk.6:186. § (1) bekezdése anyagi jogi szabálya alapján a kötelezett vállalkozó bizonyítási érdekébe [Pp. 265. § (1) bekezdése] tartozik, hogy az objektív késedelem időszakából (a szerződésben kikötött teljesítési határidőtől a teljesítés jogkövetkezményei beálltáig eltelt időben - Ptk. 6:247. § (2) bekezdése) az általa hivatkozott okok, körülmények alapján a késedelemért nem ő, hanem rajta kívülálló, előre nem látható és elháríthatatlan ok, körülmény a felelős (Ptk. 6:142. §).

[81] Az alperes a fellebbezésében nem tette vitássá az elsőfokú bíróságnak a késedelme okairól, a kimentés sikertelenségéről tett megállapításait, ezért a másodfokú eljárásnak ez nem képezte tárgyát. A felperesnek a fennmaradási engedély beszerzésében megnyilvánuló mulasztása semmilyen módon nem hatott ki az alperes teljesítési késedelmére, ezért alaptalanul hivatkozott erre a fellebbezésében.

[82] Nem sértett jogszabályt a törvényszék azzal sem, hogy a késedelmi kötbér összegét nem számította be a felperes javára megítélt kártérítésbe. Arra önmagában helyesen hivatkozott az alperes, hogy a Ptk. 6:187. § (3) bekezdéséből kitűnően, ha a szerződésszegési felelősség jogalapja fennáll és a jogosultat a kötbér megilleti, az így érvényesített kártérítés összegébe a kötbért be kell számítani.

[83] Ugyanakkor az 1/2014. Polgári jogegységi határozat szerint a 2013. évi V. tv. (Ptk.) alkalmazása körében is irányadó GK.57. számú állásfoglalás értelmében gazdálkodó szervezetek közötti szállítási és vállalkozási szerződés megszegése miatt fizetendő kártérítésbe csak azt a kötbért lehet betudni, amelyet a kárt szenvedett fél ugyanabból a

szerződésszegésből folyóan kapott a másik féltől. Ennek oka abban rejlik, hogy a kötbér egyik célja a reparáció, mely cél nem valósulhat meg, ha valamely szerződésszegés által okozott kártérítési összegbe olyan kötbért is be kellene tudni, amely kötbér a kárt előidéző szerződésszegéssel összefüggésében nem álló, más szerződésszegés következménye. Ennek az utóbb említett más szerződésszegésnek is lehet ugyanis kárvetkezménye, amelyet a jogosult esetleg azért nem mutat ki, mert a kötbér, mint kárártalány azt fedezte, és ezáltal felmentette őt a szerződésszegés által okozott kár bizonyításának terhe alól.

[84] Nyilvánvaló tehát, hogy a kötbért csak annál a kárnál lehet figyelembe venni, amely tekintetében a bizonyítási teher alól felmenthető kárártalány szerepét betölti. Tehát a szerződésszegés által okozott kár összegébe csak azt a kötbért lehet betudni, amely a kárt szenvedett fél részére annak a szerződésszegésnek az alapján jár a másik féltől, amellyel a kár keletkezése és összege okozati összefüggésben áll. Nem volt tehát akadálya annak, hogy a felperes egy olyan másik szerződésszegés miatt követeljen kártérítést, amelyre a kötbérkikötés nem terjedt ki, azaz a késedelem esetére kikötött kötbérfizetési kötelezettsége nem mentesítette az alperest a szerződésszegésből eredő kártérítési felelősség alól.

[85] Egyetértett az ítéltábla az alperes egyesített keresetét elutasító elsőfokú bírósági döntéssel is. A vállalkozói díj megfizetése iránti keresetét helyesen utasította el a bíróság a Ptk. 6:245. § (3) bekezdése alapján arra hivatkozással, hogy az alperes a szerződésben létrehozni vállalt művet nem valósította meg. Az alperes nem vitásan nem készítette el az infratorompot, így az őt a hiánymentes teljesítés esetére megillető teljes összegű vállalkozói díjra nem tarthat igényt.

[86] A pótmunkadíj iránti kereset körében a törvényszék helyesen értékelte a felek által a szerződéskötéshez vezető folyamatokról előadottakat az okirati bizonyítékokkal együtt és okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy az alperes a perbeli szerződés megkötésekor tisztában volt azzal, hogy a napelemparkot a módosított terveknek megfelelően kell kivitelezni, ami magában foglalta az átcölöpözést is. Nyilvánvalóan ennek ismeretében vállalta a szerződésben kikötött vállalkozói díj ellenében a mű megvalósítását. Az alperes nem tette vitássá, hogy az általa állított pótmunkákra nem kötött írásbeli szerződést a felperessel, a hivatkozott email üzenetekből pedig nem következett, hogy a felek egyező akaratnyilvánítással megegyeztek abban, hogy azokat pótmunkának fogják tekinteni.

[87] Egyetértett az ítéltábla a törvényszék azon álláspontjával is, miszerint a szerződés 1. számú mellékletének fentebb már idézett 11. pontjából és abból következően, hogy az alperes kulcsrakész szolgáltatás nyújtását vállalta, a mérőóra telepítése is az alperes szerződéses kötelezettsége volt, ezért annak költségeit nem háríthatta át a felperesre.

[88] Az elsőfokú bíróság a Pp. 266. § (1) bekezdésében és a 276. § (5) bekezdésében írtakra figyelemmel az indítványozott tanúbizonyítás mellőzésével nem sértett jogszabályt, mert a jogvitát részben a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, részben a felek egyező előadása alapján el tudta bírálni, ezért az alperes másodlagos fellebbezése is alaptalan volt.

[89] Alaptalanul kérte mérsékelni az alperes a harmadlagos fellebbezésében a felperes javára megítélt elsőfokú perköltség összegét a sikerdíj összegével. A felperes az elsőfokú eljárásban a Pp. 81. §-ban írtaknak megfelelően felszámította a perköltségét,

melynek része volt a 32/2003. (VIII.22.) IM.r. 2. § (1) bekezdés a) pontja szerinti ügyvédi megbízási szerződésben kikötött munkadíj is.

[90] Az ügyvédi megbízásra és ennek részeként az ügyvédi megbízási díjra is kifejezetten vonatkozik a Ptk. 6:59. § (2) bekezdésének azon rendelkezése, hogy a felek szabadon állapíthatják meg a szerződés tartalmát. Az ügyvédi megbízási díjon belül szokás megkülönböztetni az ügyvéd munkájának ellenértékeként a munkadíjat és a munka ellátásával felmerülő költségek ellenértékét. Az ügyvédi munkadíj összegére a hatályos magyar szabályozás sem tételes, sem alsó vagy felső határokkal kijelölt tételes előírásokat nem tartalmaz. Alaki korlátozást az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. törvény (Üttv.) annyiban jelent, miszerint a 29. § (1) bekezdése előírja, hogy a megbízási szerződést (kivéve, ha csak jogi tanácsadásra irányult) írásba kell foglalni, de annak elmaradása érvénytelenséget nem eredményez, csak a megbízás tartalmának a bizonyítása – beleértve a díj összegét is – az ügyvédet terheli.

[91] A keresetlevele mellékleteként a felperes az ügyvédi megbízási szerződés kivonatát csatolta, melyet valóban csak ő írt alá, de ezzel kapcsolatos kifogást az alperes az elsőfokú eljárásban nem emelt, annak nem tette vitássá a tartalmát. A perköltség megtérítésére vonatkozó kérelem (felszámítás) [Pp.81. § (1) bekezdés], és a perköltség összegének megjelölése [Pp.81. § (2) bekezdés] a keresetlevélnek - és ezen belül az ítéleti rendelkezésre irányuló kereseti kérelemnek - nem kötelező tartalmi eleme. Mivel tehát a Pp. rendszerében a perköltség megfizetésére irányuló kérelem nem része a keresetnek, ezért az ezzel kapcsolatos nyilatkozatok sem minősülnek perfelvételi nyilatkozatnak. Ennek ellenére az alperes az elsőfokú eljárásban vonhatta volna kétségbe, hogy a becsatolt szerződés-kivonat tartalma valós-e.

[92] A Pp. 81. § (2) bekezdése értelmében a felszámításban foglaltakat okirattal igazolni is kell, de csak szükség szerint, ami azt jelenti, hogy külön igazolásra csak akkor van szükség, ha az előadottakat egyébként a per adatai nem támasztják alá, avagy azt az ellenérdekű fél kétségbe vonta.

[93] A Pp. 82. § (1) bekezdéséből fakadóan a bíróság a felszámított perköltség viseléséről az eljárást befejező határozatban hivatalból dönt, azaz, ha az eljárás során a felek felszámították a perköltségüket, a döntést a bíróság nem mellőzheti. Ez a döntési kötelezettség a bíróságot az eljárás minden szakaszában (elsőfokú eljárás, másodfokú eljárás, felülvizsgálati eljárás) külön-külön terheli az adott eljárást befejező határozatban, az adott eljárás kapcsán felszámított perköltség tekintetében.

[94] Mindezek miatt nem sértett jogszabályt az elsőfokú bíróság, amikor - a felek pernyertessége arányának részletes kimunkálása mellett - a csatolt megbízási szerződés-kivonat adatait is figyelembe véve - határozta meg a felperesnek járó elsőfokú perköltség összegét.

[95] Mindezekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

[96] Mivel az alperes fellebbezése eredménytelen volt, ezért köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból álló, a 32/2003. (VIII.22.) IM.r. 2. § (1) bekezdés) pontja alapján felszámított 80.000,- Ft összegű perköltségét.

Győr, 2025. január 30.

Dr.Ferenczy Tamás s.k.
a tanács elnöke

Dr.Kovács Zsolt s.k.
előadó bíró

Dr.Konarik Attila s.k.
bíró